QUAN-NIỆM VỀ VAI-TRÒ VÀ NHIỆM-VỤ CỦA MỘT THƯ-VIỆN ĐẠI-HỌC

Đào Thuý

Ngày nay thư viện đại học Việt Nam vẫn còn ở trong tình trạng sơ khai, phản ảnh ít nhiều quan niệm cổ truyền cho rằng thư viện chỉ là một kho chứa sách và người thủ thư chỉ có nhiệm vụ giữ sách cho khỏi bị đánh cắp trong giờ thư viện mở cửa. Dù những người hiện nay đang giữ chức vụ thủ thư có nhiều thiện chí, họ vẫn chưa đủ khả năng chuyên môn và quan niệm đúng đắn về vai trò và nhiệm vụ của một thư viện đại học để xúc tiến công việc cải tiến thư viện đại học Việt Nam.

Song song với những quan niệm và phương pháp giáo dục mới, thư viện đại học đã bước qua giai đoạn mới tại các quốc gia tân tiến. Ngày nay thư viện đại học không phải chỉ là một kho chứa sách mà còn là một thành phần thiết yếu trong hệ thống giáo dục tân tiến.

Trước hết, thư viện đại học có nhiệm vụ thu thập và cung cấp cho sinh viên và giáo sư những tài liệu giáo khoa như sách, báo chí, hoạ đồ, phim ảnh, băng thâu, v.v... Những tài liệu ấy được lựa chọn xét theo chương trình học, thích hợp với nhu cầu cá nhân của sinh viên và giáo sư.

Thư viện đại học còn là một nơi đọc sách và khảo cứu của trường đại học. Vậy thư viện phải có phòng đọc sách, phòng báo chí để sinh viên đến đọc sách báo của thư viện, phòng "tự học" dành riêng cho sinh viên dùng tài liệu thư viện mà học và nghiên cứu chung từng nhóm, phòng tham khảo nơi sinh viên và giáo sư đến nghiên cứu và tham khảo, phòng

thính thị, v.v... Tất cả các phòng thư viện cần có đủ tiện nghi : bàn ghế, kệ sách vừa kích thước, ánh sáng vừa đủ, có máy điều hoà không khí, v.v... hầu tạo nên bầu không khí dễ lôi cuốn độc giả đến thư viện.

Sự quản trị tài liệu giáo khoa từ giai đoạn thu thập cho đến giai đoạn cho độc giả mượn và sự điều khiển toàn thể thư viện là một vấn đề phức tạp và cần phải có nhiều nhân viên được huấn luyện ít nhiều về thư viện học. Để tiến hành công việc, thư viện trưởng, ít nhất, cần sự hợp tác của một thủ thư phân loại, một thủ thư tham khảo, một vài phụ tá để điều khiển các phòng thư viện và một số phụ tá khác để lo những công việc không chuyên nghiệp. Họ phải hiểu biết mục đích, vai trò và nhiệm vụ của thư-viện đại-học để phục vụ độc giả một cách hữu hiệu.

Thư viện trưởng đóng vai trò quan trọng trong thư-viện đại-học. Là một chuyên viên thư viện, thư viện trưởng cũng phải biết qua những quan niệm, phương pháp giáo dục mới cùng các vấn đề giáo dục khác, biết sử dụng thư mục và thư tịch, ý thức được những tài liệu giáo khoa nào — ấn phẩm cũng như tài liệu thính thị — có giá trị cho thư viện đại học. Tóm lại, thư viện trưởng phải có đủ khả năng để gây dựng, tổ chức và điều hành thư viện và toàn thể nhân viên.

Thư viện trưởng còn có trách nhiệm chọn lựa sách báo cho thư viện. Vì sự chọn lựa sách cần phải có kiến thức chuyên môn mà giáo sư có thể góp phần vào một cách hữu hiệu, thư viện trưởng phải cộng tác với các ban đại học và giáo sư để ý thức được mục đích, nội dung và sự thay đổi chương trình học, phương pháp giáo dục mới mà chọn lựa tài liệu giáo khoa đáp ứng nhu cầu của sinh viên. Như vậy thư viện có dịp giới thiệu với giáo sư những sách giáo khoa mới xuất bản có thể giúp họ trên phương diện chuyên môn. Ngược lại, sự cộng tác này sẽ giúp giáo sư hiểu rõ tài nguyên của thư viện để khuyến khích sinh viên đến thư viện đọc sách và

nghiên cứu học hỏi thêm ngoài những giờ giảng dạy trong lớp.

Đến đây, người thủ thư tham khảo góp phần khá quan trọng. Thủ thư tham khảo phải có kiến thức rộng, biết sử dụng sách báo tham khảo, thư mục và thư tịch để hướng dẫn sinh viên sử dụng và tham khảo tài liệu thư viện dễ dàng và công hiệu. Thủ thư phải biết khi nào chỉ dẫn họ, khi nào để họ lo liệu lấy, lúc nào cũng cởi mở, khéo léo và kiên nhẫn mà tìm hiểu và giải đáp những thắc mắc riêng của sinh viên khi vào thư viện.

Đây là hình ảnh lý tưởng của một thư viện đại học. Nếu chúng ta đạt được mục đích và nhiệm vụ nói trên, thư viện đại học Việt Nam sẽ giữ đúng vai trò của một cơ quan cần thiết cho sự phát triển nền giáo dục đại học Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. LYLE, Guy R. The Administration of the College Library. New York, H.W. Wilson, 1961. pp. 1-16; 128-161.

2. RANDALL, W.M. The College Library. Chicago, A.L.A. and the University of Chicago Press, 1932. p.54.

3. FUSSLER, H.H. The Function of the Library in the Modern College. Chicago, University of Chicago, 1954. pp.94-99.